

Lagerbladet

O S K A R S H A M N 2 • 2008

Se framtiden på FCO

Sid 3

**Ny serie om
våra grannar**

Sid 12–15

**Vägen som
förändrade en bygd**

Sid 7–9

Lagerbladet är Svensk Kärnbränslehantering AB:s externa informationstidning. Den vänder sig i första hand till kommuninvånarna i Oskarshamn och Östhammars kommuner, där det pågår platsundersökningar för en eventuell lokalisering av ett slutförvar för använt kärnbränsle. Tidningen ges ut i två lokala editioner, en för Oskarshamn och en för Östhammars kommun, fyra gånger per år.

Redaktör: Anna Wahlstéen
Platsundersökning Oskarshamn,
Simpevarp, 572 95 Figeholm
Telefon 0491-76 80 96
E-post: anna.wahlsteen@skb.se
www.skb.se/oskarshamn
I redaktionen ingår också
Moa Lillhonga-Åberg, Östhammar,
och Inger Brandgård, Stockholm.

Ansvarig utgivare: Carl Sommerholt

Huvudkontor:
SKB, Box 250, 101 24 Stockholm.
Telefon 08-459 84 00, www.skb.se
Lagerbladet produceras i samarbete med
Intellecta Tryckindustri.

ISSN 1651-8675

Om du har frågor om SKB:s verksamhet i din kommun, kontakta gärna SKB:s informationsgrupp i Oskarshamn på telefon 0491-76 78 00.

Katarina Odéhn, ansvarig för information och närboendekontakter vid Platsundersökning Oskarshamn, Mitte Nilsson, chef för besöksverksamheten på Äspö, och Jenny Rees, informationssamordnare i Oskarshamn (föräldraledig).

Karl-Gunnar Karlsson på cykel längs Misterhults småvägar, ett vanligt sätt att ta sig fram innan Kustvägen byggdes.
Foto: Curt-Robert Lindqvist

Äntligen framme vid starten!

Det finns många olika slags vägar: raka vägar, krokiga vägar, omvägar, avvägar. En av de mer strapatsrika vägarna hörde jag om för ett tag sedan då jag lyssnade på den svenska äventyrerskan Renata Chlumska. Hon berättade om sin mycket speciella väg runt USA – en väg som hon tillryggalade utan minsta hjälp av drivmedel eller elektricitet. Det tog henne 439 dagar, alltså mer än 14 månader, att paddla ner längs USA:s västkust, cykla över Klippiga bergen, och så paddla upp längs ostkusten för att slutligen ta sig längs hela gränsen mot Kanada genom omväxlande cykling och paddling. En nästan ofattbar prestation.

Ändå var det hennes start från Seattle som bet sig fast i mitt huvud. Fem år hade hon då bakom sig av minutiösa förberedelser med fysisk träning, planering av resrutt, packning och allt annat som bara måste klaffa. Hon beskrev den enorma lyckan att ha kommit fram till starten. Att äntligen, efter många långa och samtidigt så oerhört viktiga och avgörande förberedelser, vara på väg mot det verkliga målet. Chlumska beskrev startögonblicket som en fantastisk känsla. Och som en seger i sig.

Så är det ibland. Att vägen fram till starten är så lång att själva starten blir som ett mål. Jag tror knappast att jag är ensam om att ibland känna så inför den uppgift som SKB har framför sig. Förberedelserna har pågått i mer än 30 år. Och inom några år hoppas vi stå där vid startsnöret och äntligen kunna sätta fart mot det verkliga målet: att bygga ett slutförvar för landets använda kärnbränsle. Vi är inte där än. Men vi är på god väg.

Mer om vägar kan du läsa om på sidorna 4–5 i det här numret av Lagerbladet. Där handlar det om anslutningsvägar till ett slutförvar i Oxhagen. I den vevan kunde jag inte låta bli att ta en liten historisk omväg: på sidorna 7–9 kan du läsa om hur Kustvägen från Fårbo till Klintemåla blev till. Vi hälsar också på hos våra grannkommuner i den nya artikelserien Grannskap. Och på sidan 11 hittar du ett tips på ett spännande besöksmål inför semestern.

Foto: Curt-Robert Lindqvist

Ha en skön sommar!

Anna Wahlstéen,
redaktör

Mathias Karlsson och PeO Hossmark hoppas på stort intresse för den nya utställningen bland Oskarshamns företagare.

En alldeles ny utställning på Företagscentrum i Oskarshamn ska ge Oskarshamns företagare en unik möjlighet att förbereda sig inför SKB:s framtida satsningar i Oskarshamn.

Företagare ges en inblick i framtiden

Text Anna Wahlstéen Foto Curt-Robert Lindqvist

Företag och näringsliv är en viktig och central faktor för Oskarshamns framtid, och likaså SKB:s framtid. Behovet av företag som kan leverera produkter och tjänster av en mängd olika slag är stort, med tanke på den verksamhet som SKB har och kommer att ha i kommunen. Redan i dag finns forskningsanläggningar och mellanlager för använt kärnbränsle, om några år beräknas bygget av en inkapslingsanläggning på Simpevarpshalvön komma igång och eventuellt också ett slutförvar för använt kärnbränsle.

FCO tog initiativet

Företagscentrum i Oskarshamn, FCO, har länge sett vilka fördelar det kan bli för näringslivet. Därför ville man ge företagen lite mer kött på benen. Initiativ togs till en utställning om SKB:s framtida verksamhet och effekterna för det lokala näringslivet.

När Lagerbladet hälsar på är utställningen på väg att färdigställas. Broschyrställen har börjat fyllas med information,

som kan vara av särskilt intresse för företagare. Med hjälp av en dator ska besökarna kunna läsa mer och fördjupa sina kunskaper i de ämnen de önskar. Dessutom ska det finnas speciell information anpassad efter vad företagen är intresserade av.

– Jag hoppas att företagen ska inspireras av den här utställningen att se möjligheterna i SKB:s verksamhet, säger FCO:s vd PeO Hossmark och tittar nöjt runt i utställningslokalen på entréplanet i FCO-huset.

Specialutformad information

SKB:s Mathias Karlsson har varit med i idéarbetet liksom i byggandet.

– Här ska finnas information för olika branscher så att olika företagare kan se var just deras företag kan behövas och hur de kan förbereda sig inför framtiden.

– Vi hoppas ju att företagare som är här i huset ska titta in i utställningen. Men sen är det upp till oss på FCO och SKB att skapa aktiviteter här så att företagen hittar hit, säger PeO Hossmark.

Ny utställning i Oskarshamn!

Tankar finns på att bjuda in olika branscher vid olika tillfällen, exempelvis besöksnäringen eller transportnäringen. Planeringen av en träff med konsulter är redan i gång.

Men PeO Hossmark har också förhoppning om att utställningen ska komma till nytta för andra än företagare. Kanske kan politiker och tjänstemän från kommunhuset vara intresserade av att visa utställningen för sina besökare. Eller kanske skolelever, som vill veta mer om framtiden i Oskarshamn.

SKB:s utställning för företagare finns i FCO-huset och är öppen under kontorstid. Utställningen är fri att nyttja för alla intresserade.

Mer information om FCO hittar du på webben: www.fco.se.

FAKTA

Landskapet visar vägen till slutförvaret

Text Anna Wahlstéen Foto Curt-Robert Lindqvist

För att ett slutförvar ska fungera måste det finnas vägar som knyter samman anläggningen med det allmänna vägnätet. Därför har SKB låtit Vägverket Konsult i Jönköping genomföra en förstudie för att ge förslag på lämpliga anslutningsvägar till slutförvaret.

När gamla tiders vägar blev till fanns inga regler från Vägverket som skulle följas. Det var minsta motståndets lag som fick råda och landskapet hade då en oöverbunden makt. Vägarna slingrade sig runt naturens hinder såsom kullar, bergsknallar, sjöar och sankmarker.

I dag är det annat som styr. Säkerhet, framkomlighet, trafikmängd, materialåtgång, störningsrisk för boende och inte minst ekonomi är några av de saker som dagens vägplanerare måste ta hänsyn till. Men på senare tid har landskapet fått mer att säga till om förklarar Frida Kumb, som är landskapsarkitekt på Vägverket Konsult i Jönköping. Tillsammans med kollegan Andreas Hansson har hon gjort en förstudie om hur vägarna till ett slutförvar i Laxemar skulle kunna dras. Och även där har landskapet fått säga sitt.

– Att bygga en väg handlar mycket om att göra minsta möjliga intrång i naturen och miljön och där finns även landskapet med, säger Frida Kumb.

Styr på två sätt

Landskapet kan styra vägplaneringen på två sätt. Det handlar delvis om hur vi, trafikanter, upplever vägen och omgivningarna; vi ska känna att vägen följer land-

skapet och att den känns naturlig att köra längs. Men det handlar lika mycket om hur vägen påverkar landskapsbilden.

– I en flack terräng påverkar vägen landskapet mer och man ser trafiken tydligare. Har man en kuperad terräng låter man gärna vägen gå runt höjder och den smälter då lättare in i landskapet.

Har ni tagit hänsyn till sådana saker när ni givit förslag på anslutningsvägar till ett slutförvar?

– Javisst, men vi har nog tagit mer hänsyn till omgivningen och hur vägen påverkar naturen än till trafikanternas upplevelse av vägen och deras möte med slutförvaret, säger Frida Kumb.

Miljön väger tungt

Målet med deras uppdrag var att hitta möjliga vägar där transporter till och från slutförvaret kunde ske med god säkerhet och utan att påverka framkomlighet för den övriga trafiken. Boendemiljö skulle tas stor hänsyn till liksom natur- och kulturvärden. Därutöver skulle vägen ha god standard för hastighet upp till 70 kilometer i timmen.

De tog fram flera alternativa vägar men landade ganska snart vid ett huvudalternativ. Det innebär att trafiken leds på en ny väg längs den kraftledningsgata som går från Simpevarpshalvön och stryker strax norr om slutförvarets byggnad-

der. Här finns redan en mänsklig påverkan i och med den röjning som sker under kraftledningarna och därmed skulle inte vägen göra någon större skillnad i land-

skapsbilden. Vid diskussioner med boende i närheten visade det sig att detta var den lösning som flertalet föredrog.

Så långt liknar den här studien många andra förstudier som de båda vägplanerarna genomför. Men det finns en avgörande skillnad: Här ska transporteras använt

«Det blir ju ganska speciellt med säkerhetskraven runt kapseln»

kärnbränsle. En gång om dagen ska en kapsel på 25 ton transporteras från inkapslingsanläggningen på Simpevarpshalvön till slutförvaret några kilometer bort.

»Att bygga en väg handlar om att göra minsta möjliga intrång i naturen och miljön.«

Andreas Hansson och Frida Kumb på Vägverket Konsult har tillbringat många timmar i vägkanten för att planera nya vägar. Här blickar de ut över en av landets kanske vackraste vägar: E4 längs Vätterns östra kant.

– Det blir ju ganska speciellt med säkerhetskraven runt den, så där fick vi tänka till lite extra, säger Andreas Hansson.

Kapseln körs på ett särskilt terminalfordon som går mycket långsamt, något som kan skapa köer och ökar risken för trafikfarliga omkörningar. Så långt det är möjligt vill man därför separera kapseltransporten från den vanliga trafiken och låta den gå längs en egen väg. Enda korsningen blir när den ska passera Kustvägen och här finns flera alternativ. En möjlighet är att bygga en stor trafikplats där kapseln körs på ramp över eller under Kustvägen. Å andra sidan skulle det påverka miljön och landskapet förhållandevis mycket samtidigt som det inte var säkerhetsmässigt motiverat. Därför före-

slog Frida Kumb och Andreas Hansson en vanlig korsning med Kustvägen.

– Det är alltid en avvägning mellan olika faktorer. De lagar och regler som styr ger ett starkt skydd för de personer som bor i närheten av den nya vägen men jag upplever också att natur- och kulturmiljön väger mycket tungt, avslutar Frida Kumb.

Läs mer!

I rapporten P-08-52 kan du läsa mer om tankarna kring anslutningsvägar till ett slutförvar. Beställ den på www.skb.se under publikationer eller ring 0491-76 80 96.

Tidiga tankar på vackra vägar

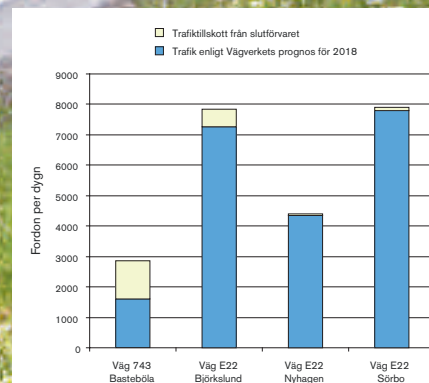
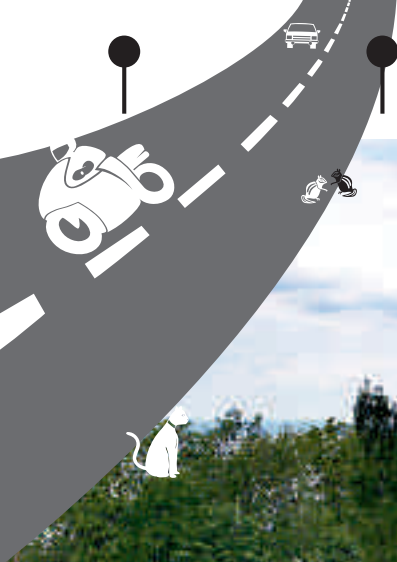
Under 1920-talet när bilarna blev vanligare ville man skapa riktiga bilvägar. Raksträckor ansågs särskilt viktiga medan kurvradierna inte alls hade samma betydelse. Som bilist fick man helt sonika gasa när det var rakt och bromsa i kurvorna. Vägar blev därför ofta knykiga och främmande i landskapsbild.

De första tankarna på vackra vägar dök upp 1938 i normalbestämmelserna för vägbyggnad som Kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen då utfärdade. Nu skulle man ta hänsyn till landskapets skönhet och vägbyggnaden handlade inte längre om enbart teknik, utan blev härmed även en konstnärlig och landskapsarkitektonisk uppgift. Hänsyn skulle tas till bland annat turisttrafik, forn- och kulturminnesvård, naturskydd och naturens skönhetsvärde.

Källa: Vägverkets »Vägarkitekturhistoria« hämtad på www.vv.se

FAKTA

Slutförvar ger fler bilar på vägarna

Trafikprognos för fyra platser i Oskarshamn, med och utan ett slutförvar i Laxemar. Prognosen gäller för år 2018.

Bergmassor, lera och framför allt personer. Ja, det är mycket som ska transporteras på vägarna där det byggs ett slutförvar.

Transporter kommer att vara en viktig del i slutförvarssystemet och SKB har därför låtit utreda hur transporterna kan komma att öka vid bygge och drift av ett slutförvar. För en lokalisering till Laxemar har beräkningar av trafikmängd gjorts på fyra platser: en längs Kustvägen och tre längs E22:an.

– Av naturliga skäl kommer den största trafikökningen att ske nära anläggningen, det betyder att trafiken längs Kustvägen (väg 743) kommer att öka mest, säger Olle Zellman som är platschef i Oskarshamn.

Flest persontransporter

På E22:an kommer trafiken till och från slutförvaret knappast att märkas. En liten ökning blir det alldeles söder om Fårbo medan förändringen norr om Fårbo och söder om Oskarshamn endast blir marginell.

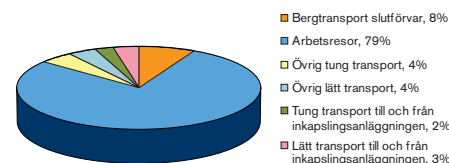
Vilken typ av transporter är det som kommer att dominera?

– Utan tvekan kommer det att handla om persontransporter, det är helt enkelt den personal som kommer att pendla till och från sin arbetsplats ute vid Laxemar, säger Olle Zellman.

Den största personalstyrkan kommer att behövas under byggtiden, som beräknas pågå mellan åren 2012 och 2019. Antalet arbetsresor under ett dygn till ett slutförvar beräknas då bli uppåt 1 250.

Lastbilar märks mest

Men det som omgivningen antagligen kommer att märka av mer är de tunga transporterna, av bland annat bergmassor. En möjlig lösning för bergmassorna är att de körs på lastbil till Oskarshamn för att sedan fördelas ut i kommunen och regionen. På Kustvägen mellan Laxemar och Fårbo beräknar man att det tillkommer cirka 90 bergstransporter per dygn under den avslutande och intensivaste byggperioden. Det motsvarar tre procent

Fördelning av arbetsresor, övrig trafik och masstransporter. Trafiken domineras av arbetsresorna med personbil.

av den totala trafiken som beräknas bli.

Kustvägen kommer att bli hårt belastad om det byggs ett slutförvar och SKB har därför låtit göra en idéstudie för vägen mellan Figeholm och Lilla Laxemar. Där lyfts flera idéer om hur vägen kan förbättras med avseende på framkomlighet, trafiksäkerhet och miljöpåverkan.

– Vi har gjort den här studien för att vi anser att det är viktigt att något görs åt vägen. Liksom alla andra som använder den är vi på SKB också intresserade av att man kommer fram till en bra lösning, avslutar Olle Zellman.

Webbtips:

På www.skb.se under publikationer kan du läsa SKB:s transportutredning (R-08-50).

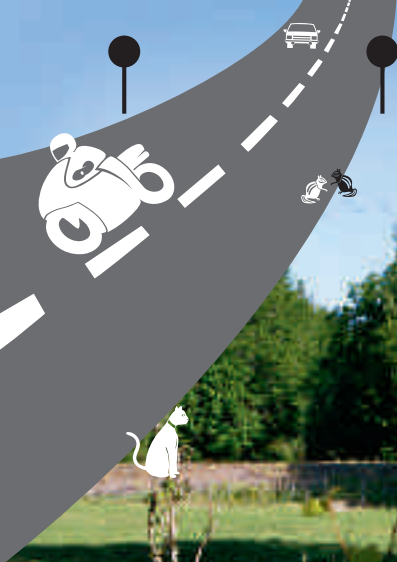

Vägen som förändrade en bygd

Text Anna Wahlstéen Foto Curt-Robert Lindqvist

En väg kan göra skillnad. Stor skillnad. Den kan naturligtvis underlätta transporter, men den kan även skapa nya kontakter, knyta samman en bygd, förändra samhällsstrukturen, och inte minst ge nya förutsättningar för dem som bor längs vägen. Kustvägen från Fårbo till Klintemåla är just en sådan väg – en väg som förändrade en bygd.

I och med den nya vägen var det många som övergav cykeln som transportmedel till förmån för bilen, berättar Karl-Gunnar Karlsson som fortfarande gärna tar sig en cykeltur på vägarna runt Mederhult.

Att tillkomsten av väg 743, eller Kustvägen som den kallas i folkmun, var en omvälvande historia för Misterhultstrakten det är ett som är säkert. I dag när man åker ut mot Klintemåla är det svårt att föreställa sig den här trakten söder och öster om Misterhult innan vägen byggdes. Men det finns de som vet. Lagerbladet har träffat Nils-Gunnar Pettersson i Skurö och Karl-Gunnar Karlsson från Mederhult, två herrar som har varit med både före och efter Kustvägen.

– Innan vägen byggdes var det så krångligt att ta sig till Klintemåla att jag knappt kan beskriva hur vi åkte. Vi fick krångla oss fram på små grusvägar via Misterhult för att ta oss dit, säger Nils-Gunnar Pettersson och berättar om varför vägen egentligen byggdes.

– Syftet var att förbättra transporterna ut till kusten och underlätta för turisterna att ta sig till Klintemåla.

Långtgående planer

På den tiden var planerna stora och Karl-Gunnar Karlsson minns hur diskussionerna gick.

»Cykeln var det viktigaste färdmedlet«

– Tanken var att vägen skulle fortsätta till Verkeback och vidare ända fram till Västervik. Den skulle gå längs hela kusten och det fanns till och med en så kallad grundprojektering för hela sträckan men det bygget blev aldrig av. Det gick helt enkelt inte för alla broar som skulle behöva byggas över vikarna och mellan öarna.

Trots att stora delar av projektet aldrig genomfördes så blev ändå Kustvägen det stora lyftet för bygden.

– Tänk dig att alla de små ställena som hade legat långt inne i skogen längs en liten krokig grusväg nu fick en stor och fin autostrada. Det är klart att det gjorde skillnad, menar Karl-Gunnar Karlsson.

Uppsving efter kriget

För att riktigt förstå vägens betydelse måste man betänka hur samhället såg ut på den tiden i början av 1950-talet. Mindre än tio år tidigare hade andra världskriget

slukat massor med kraft och energi. Efter att Sverige hade gått på sparlåga under en längre tid började det nu hända saker.

– Det tog liksom fart och blev en enorm samhällsutveckling, inte minst infrastrukturen utvecklades, minns Karl-Gunnar Karlsson.

Bilarna i trakten var ännu få. Mjölkbilen, skolbilen, postbilen och så en och annan lastbil körde på de små grusvägarna. Men för privatpersoner var bilen ännu en sällsynt egendom. Cykel däremot, det hade alla och den användes flitigt.

– Cykeln var det viktigaste färdmedlet på den här tiden. Mina två första skolår cyklade jag 4,2 kilometer hemifrån Mederhult till skolan i Laxemar. Varje lördag gick det buss från Kärrsvik till Oskarshamn men skulle vi åka mitt i veckan så cyklade vi till Misterhult och tog bussen därifrån, minns Karl-Gunnar.

Mopeder och motorcyklar hade också blivit vanliga. Och så användes hästar,

både som transportmedel och arbetskraft. De körde på vägarna och arbetade på åkrarna och i skogen.

Stort bygge

1953 satte bygget i gång. Man började med sträckan från Lilla Laxemar till Klintemåla. Och några år senare fortsatte man med sträckningen från Lilla Laxemar mot

och byarna hade knutits samman med en stor och fin väg. Nu kunde man ta sig både till Klintemåla och in till stan utan större bekymmer. Plötsligt hade förutsättningar för biltrafik blivit betydligt bättre vilket gjorde att många tog körkort och skaffade sig också bil.

– Vägen var välkommen av alla här i trakten men man måste komma ihåg att

»Vägen var välkommen av alla«

Figeholm. Bygget pågick på flera ställen samtidigt och med flera arbetslag.

Det krävde mycket arbetskraft och folk från när och fjärran tog anställning vid det stora vägbygget. Betalningen var inte dålig men å andra sidan var jobbet mycket tungt. En enda grävmaskin servade hela det stora vägprojektet vilket gjorde att det mesta arbetet utfördes för hand med spett, spade och hacka. Dugliga verktyg var a och o, vilket gjorde att man handplockade en kunnig smed som svarade för alla smidesarbeten och skötte verktygen åt arbetarna.

1957 stod vägen klar. De tidigare små slingrande skogsvägarna mellan gårdarna

den byggdes för den trafik som fanns på 1950-talet, inte alls för dagens trafik, påminner Nils-Gunnar Pettersson.

Utvecklingen fortsatte

Dagens trafik är naturligtvis en helt annan än på den tiden. Sedan dess har kraftindustrin etablerat sig på Simpevarpshalvön med cirka tusen anställda. Utöver det har fler stora byggnationer skett i trakten, till exempel SKB:s mellanlager för använt kärnbränsle och Äspölaboratoriet.

Framtidstankar om Kustvägen

Kustvägen kommer att vara en viktig länk för slutförvaret för använt kärnbränsle om det byggs i Laxemar. SKB vill så långt som möjligt medverka till att vägen utvecklas för att passa framtida verksamhet i trakten. Därför har SKB låtit göra en idéstudie för sträckan mellan Figeholm och Lilla Laxemar. Där pekar man på olika möjligheter till förändringar så att trafikanter och boende utmed vägen ska uppleva den som trygg och säker. Förhoppningen är att idéstudien ska kunna ligga till grund för Vägverkets framtida planering av vägnetet i trakten.

Läs mer på webben!

Idéstudien för väg 743 hittar du på www.skb.se under Publikationer (rapportnummer R-05-48).

FAKTA

– Det klagas mycket på vägen i dag, men det var verkligen fantastiskt när den kom. Och nog måste man säga att den är bra byggd med tanke på att den har hållit i alla dessa år med den tunga trafik som kom i och med att kärnkraftverket byggdes, säger Karl-Gunnar Karlsson.

»Det tog liksom fart«

Den nya vägen var bra på många sätt, tycker Nils-Gunnar Pettersson.

– Men nu är det dags att anpassa den till dagens trafikmängd och framför allt bygga säkrare tillfartsvägar.

Miljöministern:

Gräv ner stridsyxorna och lös kärnavfallsfrågan gemensamt!

– Tiderna av krypskytte är över! Oavsett våra tidigare meningsskiljaktigheter så finns kärnkraftsavfallet och vi bör alla ägna oss åt lösningen. Vi har en gemensam uppgift – och vi ska lämna gamla stridigheter bakom oss.

Text Moa Lillhonga-Åberg

Miljöminister Andreas Carlgren, centerpartiet, angav med tydlighet riktningen för arbetet med det svenska kärnkraftsavfallet när han i början av juni deltog i Kärnavfallsrådets utfrågning om platsvalsprocessen.

Andreas Carlgren talade ur egen erfarenhet så till vida att han sade sig ha »förstört« sina tonår genom att stå på barrikaderna i antikärnkraftsrörelsen på 70-talet. Nu är han minister med ansvar för »kärnkraftens besvärande konsekvenser – avfallet« och han vill se en lösning – utan dröjsmål och i samförstånd.

– Vi ska bygga ett slutförvar och inte skjuta frågan på kommande generationer. Vi har haft god nytta av den elkraft som kärnkraftsindustrin producerar sedan över 30 år och som står för hälften av landets elproduktion, mer än för övriga Europa.

Tydliga roller

Miljöministern talade också om vikten av tydliga roller. Det är SKB:s uppgift att ta fram en metod och föreslå en plats, myndigheterna granskar och regeringen fattar det avgörande beslutet efter yttrande i miljödomstolen och kommunfullmäktige i den aktuella kommunen – Oskarshamn eller Östhammar.

– En viktig förutsättning för en lösning är positiva kommuner, sade miljöministern.

Som symbol för samsyn och frivillighet ställde sig sedan kommunalråden i de båda kommunerna, Jacob Spangenberg och Peter Wretlund, upp och höll tillsammans ett anförande. Ur deras växelvisa framträdande utkristalliserades ett antal krav:

Att kommunerna vill delta i alla delar av processen. Att ett platsval ska komma snart. Att de vill ha underhandsbesked.

Att båda kommunerna ska komma rakyggade ur processen, att ingen kommun ska bli slokörad förlorare. Att ansvaret för avfallet i framtiden inte får falla på kommunen.

Säkerheten viktigast

SKB:s budskap vid utfrågningen var att det är den långsiktiga radiologiska säkerheten som är den i särklass viktigaste frågan för SKB.

– Detta gäller också när vi om ungefär ett år väljer plats för slutförvaret för det använda kärnbränslet, sade vd Claes Thegerström. Det är det vårt uppdrag går ut på, och om detta får det inte råda någon som helst tvekan. För oss är det därför självklart att vi ska välja den plats där vi har de bästa förutsättningarna att bygga ett långsiktigt säkert förvar. Detta innefattar bland annat platsens egenskaper, tekniken och hur väl vi lyckas genomföra alla steg som återstår fram till dess att förvaret är färdigt och förslutet.

Motståndet mot ett slutförvar representerades på utfrågningen av bland annat Milkas och MKG (Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning). De ifrågasätter såväl platsvalsprocessen, och platsvalet som SKB:s metod.

Blir det Forsmark i Östhammars kommun eller Laxemar i Oskarshamn kommun? Vågskålen väger jämnt – frågan är ännu helt öppen – SKB väljer plats att ansöka för om cirka ett år.

Statens råd för kärnavfallsfrågor – Kärnavfallsrådet – är en vetenskaplig kommitté under miljödepartementet. Rådet arrangerar flera utfrågningar i kärnavfallsfrågan. Nästa hålls i december och handlar om deltagande och demokrati. Sedan återstår ytterligare minst fyra utfrågningar.

Torsten Carlsson, ordförande i Kärnavfallsrådet, poängterade vikten av att identifiera de frågor som det råder osäkerheter kring och vikten av att belysa dem ur alla tänkbara perspektiv.

FAKTA

»En viktig förutsättning för en lösning är positiva kommuner«

Andreas Carlgren

Curt-Robert Lindqvist

Det blir alltifrån berg och grus till djur och natur vid SKB:s fältutställning i sommar där Emelie Lundgren, informatör vid SKB, guidar besökarna.

Upptäck framtiden på SKB:s fältutställning

Nyfiken på framtiden? På SKB:s fältutställning på Hälö kan du gå på upptäcksfärd genom tiden och blicka in i den framtid som kan bli verklighet om SKB bygger ett slutförvar för använt kärnbränsle i Oskarshamn.

För andra sommaren i rad ges guideade visningar för allmänheten på SKB:s fältutställning på Hälö. För sommarens visningar har utställningen uppdaterats med nytt innehåll berättar Emelie Lundgren som är informatör på SKB.

– Utställningen har utformats som en upptäcksfärd genom tiden. Vi börjar när

berget bildades och går sedan vidare till nutiden och bekantar oss med dagens natur och SKB:s ekologiska, geologiska och kulturhistoriska undersökningar.

En bild av framtiden

Därefter bär det iväg mot framtiden. Här kan man till exempel få svar på frågan: Hur kan ett slutförvar för använt kärnbränsle se ut om det byggs i Oskarshamn?

– Det här är något som berör oss alla, och jag tycker att det är viktigt att alla känner till vad slutförvaring av använt kärnbränsle handlar om, säger Emelie Lundgren.

Vid fältutställningen kan man också utmana vänner och bekanta i en annorlunda mångkamp. Här kan man tävla i

grenar som Bygg ett slutförvar, Hitta ordet och Gissa bajset.

Turistbyråns bokar

Fältutställningen som ligger på Hälö, cirka 2,5 mil norr om Oskarshamn, visas veckorna 27–32. Kostnadsfri buss avgår från Oskarshamn och Västervik vissa dagar.

Obligatorisk föransökan görs till Oskarshamns turistbyrå på telefon 0491-881 88, där mer information också lämnas.

FAKTA

Så ser Oskarshamns grannar på ett slutförvar

Ibland finns det nära och ibland lite längre bort. Ett grannskap kan vara olika saker beroende på vad utgångspunkten är. I Lagerbladets nya artikelserie som heter just »Grannskap« ska vi besöka en rad olika grannar, både på nära håll och lite längre bort. Vi börjar med grannarna runt Oskarshamns kommun. Hur ser de på ett slutförvar för använt kärnbränsle?

SKB har funnits i Oskarshamns kommun sedan 1989, då platsundersökningen inför Äspolaboratoriet startade. Under nästan 20 år har oskarshamnarna på olika sätt mött och kanske lärt känna både SKB och företagets uppdrag att ta hand om Sveriges använda kärnbränsle. Inom ett år väljer SKB om Oskarshamn ska bli platsen där bränslet ska slutförvaras. Frågan är hur kommunerna runt omkring ser på det faktum att de kan bli grannar till ett slutförvar för använt kärnbränsle.

Positiv opinion

I en opinionsundersökning som genomfördes av Synovate under april tillfrågades boende i fyra av Oskarshamns grannkommuner hur de ställer sig till ett slutförvar i Oskarshamns kommun. Kommunerna var Västervik, Hultsfred och Mönsterås och Borgholm. En majoritet svarade att de var positiva men åsikterna gick isär om

hur ett slutförvar kan påverka den egna kommunen.

Av de 150 som tillfrågats i Borgholms kommun trodde 17 procent att ett slutförvar kommer att påverka den egna kommunen positivt medan 42 procent trodde på negativa konsekvenser. I Hultsfreds kommun var siffrorna i stort sett omvända: 50 procent trodde på positiva effekter för den egna kommunen och 19 procent trodde på negativa följder.

Politiker tillfrågas

För att dyka lite djupare i hur grannarna till Oskarshamn ser på ett slutförvar har Lagerbladet ställt fem frågor till den politiska ledningen i fem av våra grannkommuner: Västervik, Hultsfred, Borgholm, Högsby och Mönsterås. Detta gav många spännande tankar och idéer om hur kommunerna och invånarna kan komma att påverkas av ett slutförvar.

Invånare positiva till ett slutförvar

Sedan 2003 gör SKB opinionsundersökningar där allmänheten tillfrågas om hur de ser på ett slutförvar för använt kärnbränsle. Årets undersökning, som genomfördes i april, visade att hela 83 procent av de 800 tillfrågade i Oskarshamns kommun är positiva till att slutförvaret placeras i den egna kommunen. Siffran är densamma som föregående år.

I årets undersökning tillfrågades dessutom invånare i fyra av Oskarshamns grannkommuner. Resultatet visar att en majoritet av de tillfrågade säger sig vara för eller helt för ett slutförvar i Oskarshamn. I Hultsfreds kommun är 73 procent positiva till ett slutförvar, i Mönsterås 61 procent, i Västervik 60 procent och i Borgholm 55 procent.

FAKTA

Högsby

Ewa Engdahl (c), kommunstyrelsens ordförande och kommunalråd

Hur ställer du dig till ett slutförvar i Oskarshamns kommun?

– Jag anser att avfallet ska placeras där vi kan erhålla den största möjliga säkerheten både på kort och lång sikt. Om detta kan erbjudas i Oskarshamns kommun så är jag positiv till ett slutförvar där.

Hur engagerad är du respektive Högsby kommun i slutförvarsfrågan? Varför?

– Mitt intresse för energifrågor väcktes redan under 1970-talet och min övertygelse är att varje generation ska ta ansvar för sin situation. Därför föredrar jag förnybara energikällor. Man kan dock inte bortse från det avfall som nu finns och då är det viktigt att

det förvaras på säkrast möjliga plats. Högsby kommun berörs som närmsta grannkommun av slutförvaret och därför följer vi med stort intresse utvecklingen av frågan.

Vilken betydelse skulle ett slutförvar i Oskarshamn ha för din kommun?

– Ett slutförvar i Oskarshamn skulle betyda mycket för Högsby kommun, både för näringslivet och troligen också för befolkningsutvecklingen.

Hur tror du att Högsbyborna skulle märka av ett slutförvar i Oskarshamn?

– Helt klart kommer ett eventuellt slutförvar att ge ett lyft för arbetsmarknaden i mitt län.

Tror du att ett slutförvar skulle ha någon betydelse för regionen/Kalmar län?

– Ett slutförvar i Oskarshamn kommer med all säkerhet att ge effekter i hela länet under förutsättning att näringslivet förmår att samverka för att ta hem de relativt omfattande jobb och uppdrag som kommer att bjudas ut.

»Helt klart kommer ett eventuellt slutförvar att ge ett lyft för arbetsmarknaden«

Hultsfred

Bo Bergman (s), kommunstyrelsens ordförande och kommunalråd

Hur ställer du dig till ett slutförvar i Oskarshamns kommun?

– Vi är positiva. Slutförvaret ska placeras på den plats som är bäst och är Oskarshamn bästa platsen så ska det byggas där. Det finns en moralisk aspekt i det här och det handlar om att vi ska ta ansvar för det avfall vi har skapat och säkra det inför kommande generationer. Vi ska inte sticka huvudet i sanden.

Hur engagerad är du respektive din kommun i slutförvarsfrågan? Varför?

– Vi har varit med i det här arbetet ända sedan 1998 när Hultsfred blev en förstudiekommun. Därför har vi under lång tid följt den här frågan och skapat oss en stor kunskap. Eftersom Hultsfred under flera år har setts som en reservkommun har vi även fått pengar från Kärnavfallsfonden för att följa arbetet och informera vidare om det.

Vilken betydelse skulle ett slutförvar i Oskarshamn ha för din kommun?

– Vi är grannar så visst har det betydelse för oss. Med en så stor investering som ett slutförvar måste det ske satsningar på infrastruktur i hela regionen. Jag kan också se fördelar med sysselsättning. Dessutom blir det större fokus på platsen för slutförvaret, både nationellt och internationellt, vilket ger fler besök hit till regionen.

Hur tror du att invånarna i din kommun skulle märka av ett slutförvar i Oskarshamn?

– Det är ju inget man ser när man går på gatorna i Hultsfred. Däremot kommer vi att märka av satsningar på bland annat vägar och järnvägar i regionen. Fler arbetstillfällen i vår närhet tror jag även kan ge fler invånare till vår kommun.

Tror du att ett slutförvar skulle ha någon betydelse för regionen/Kalmar län?

– Ja, det tror jag absolut. Jag sitter med i Regionförbundets styrelse och det är just av den anledningen vi har lyft upp frågan där nu när det närmar sig ett platsval.

»Vi ska inte sticka huvudet i sanden«

Västervik

Harald Hjalmarsson (m), kommunstyrelsens ordförande och kommunalråd

Hur ställer du dig till ett slutförvar i Oskarshamns kommun?

– Vi har ett ansvar nationellt att ta hand om restprodukter från kärnkraftsindustrin. Uppfylls alla säkerhetskrav är Oskarshamns kommun ett bra alternativ.

Hur engagerad är du respektive din kommun i slutförvarsfrågan? Varför?

– Det är en fråga vi följer genom informationer till kommuninvånare, samt till kommunfullmäktige. Därför deltar vi i seminarier och möten som arrangeras kring slutförvaret. Kunskapen bland oss förtroendevalda är viktig, för att kunna delta i kommande diskussioner och beslut.

Vilken betydelse skulle ett slutförvar i Oskarshamn ha för din kommun?

– Den oerhört stora investeringen ger arbetstillfällen både nationellt men inte minst i närområdet (Norra Kalmar län). Därtill tror jag Västerviks kommun kommer att vara en attraktiv boendeort, med tanke på närheten till slutförvaret i Laxemar.

Hur tror du att invånarna i din kommun skulle märka av ett slutförvar i Oskarshamn?

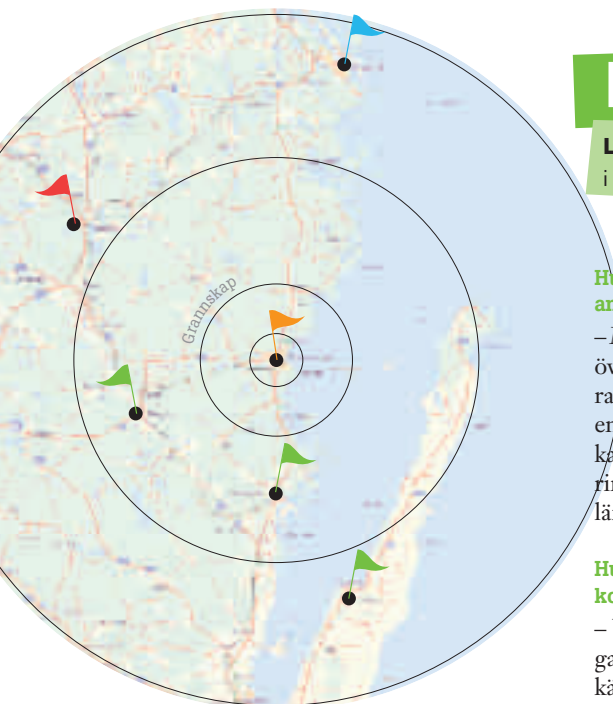
– Eftersom placeringen kräver, som jag bedömer det, en omfattande upprustning i infrastrukturen är det något som vår kommuns invånare märker och därtill tätare busstrafik mellan Västervik och Oskarshamn, och varför inte en kustjärnväg Linköping-Västervik-Oskarshamn-Kalmar. En ökad pendling till Simpevarp är ett annat exempel på effekter som märks.

Tror du att ett slutförvar skulle ha någon betydelse för regionen/Kalmar län?

– En etablering ger fokus på Kalmar län, och nödvändigheten att staten är med och tar ansvar för bland annat infrastrukturen.

»En etablering ger fokus på Kalmar län«

Borgholm

Lisbeth Lennartsson (c), ordförande i kommunstyrelsen och kommunalråd

Hur ställer du dig till ett slutförvar för använt kärnbränsle i Oskarshamns kommun?

– Min grundsyn är att vi har ett ansvar att inte överföra våra problem på kommande generationer. Om vi tror oss ha rätt teknik för en långsiktig lösning, som dock hellre bör kallas djupförvar än slutförvar, så kan placeringen lika gärna vara till nytta för Kalmar län som någon annanstans i Sverige.

Hur engagerad är du respektive din kommun i slutförvarsfrågan? Varför?

– Vi som i verkligheten är den mest närliggande kommunen har under resans gång känt oss lite ställda vid sidan av. Detta har förbättrats något under de senaste åren.

Vilken betydelse skulle ett slutförvar i Oskarshamn ha för din kommun?

– Norra Öland är en mycket attraktiv plats för människor som väljer livskvalitet i boendemiljön framför nackdelen med långa pendelavstånd till större arbetsmarknader. Om det går att ordna med arbetspendling med hjälp av båtförbindelse så kan norra Öland bidra till att locka kvalificerad arbetskraft till regionen.

Hur tror du att invånarna i din kommun skulle märka av ett slutförvar i Oskarshamn?

– Det finns en hel del upprörda känslor bland såväl fritidsboende som åretruntboende. Förhoppningen är att denna kritik skulle kunna mildras om mer konkreta fördelar även för vår kommuns del kan uppnås, exempelvis möjligheten att med hjälp

Mönsterås

Roland Åkesson (c), kommunstyrelsens ordförande och kommunalråd

Hur ställer du dig till ett slutförvar i Oskarshamns kommun?

– Positiv om den totala bilden visar att Oskarshamn är den lämpligaste platsen. Det faktum att mellanlagret redan finns här, tycker jag talar för Oskarshamn.

Hur engagerad är du respektive din kommun i slutförvarsfrågan? Varför?

– Vi följer arbetet via information som ges på olika sätt från SKB, Regionförbundet och Oskarshamns kommun. Detta är en viktig regional fråga och den aktuella platsen ligger inte särskilt långt från Mönsterås.

Vilken betydelse skulle ett slutförvar i Oskarshamn ha för din kommun?

– Ett slutförvar i Oskarshamn påverkar självklart Mönsterås. Det är viktigt att våra kommuninvånare är medvetna om vad det här handlar om. Jag tror intresset bland kommuninvånarna kommer att öka när lokaliseringen är bestämd. En lokalisering till vår region är positiv med tanke på att det blir fler arbetstillfällen. Vi har också många företag här som kan bli viktiga underleverantörer till projektet. Jag har också stor respekt för frågans dignitet när det gäller bland annat säkerhetsfrågor och miljöfrågor. Den delen måste också ha mycket hög prioritet.

Hur tror du att invånarna i din kommun skulle märka av ett slutförvar i Oskarshamn?

– Det handlar om en stor etablering i närregionen. Det skapar möjligheter för människor. Samtidigt finns det en viss oro. Har vi människor i dag överblicken och perspektivet klart för oss?

Tror du att ett slutförvar skulle ha någon betydelse för regionen/Kalmar län?

– Det har samma stora effekt för regionen som jag har beskrivit när det gäller Mönsterås kommun. Regionförbundet arbetar mycket med frågan och det är viktigt. Frågan är så stor att den måste hanteras utifrån ett regionalt perspektiv också.

»Detta är en viktig regional fråga«

av stenblock från berget i Laxemar kunna bygga ut hamnen i Byxelkrok.

Tror du att ett slutförvar skulle ha någon betydelse för regionen/Kalmar län?

– Den stora ökning av antalet arbetstillfällen som detta skulle innebära medför naturligtvis stora möjligheter för Kalmar län att öka andelen invånare. Förhoppningsvis kan det även komma att innebära att länets infrastruktur förbättras.

»Det finns en hel del upprörda känslor«

Hon leder nya Strålsäkerhetsmyndigheten

Myndigheterna SKI och SSI har övervakat SKB:s verksamhet i många år. Den 1 juli slogs de ihop och en ny myndighet – Strålsäkerhetsmyndigheten – bildades. Ansvarig för sammanslagningen och ny generaldirektör är Ann-Louise Eksborg.

Text Inger Brandgård Foto Lasse Modin

Arbetet med att planera och genomföra sammanslagningen av Statens kärnkraftinspektion (SKI) och Statens strålskyddsinstitut (SSI) inleddes i november förra året. När Lagerbladet besöker Ann-Louise Eksborg på hennes kontor i centrala Stockholm återstår fortfarande några veckor.

Hinner ni blir klara?

– Ja, men det är ju inte så att vi har en perfekt myndighet som står upp som en Fågel Fenix den 1 juli. Det ska ingen inbilla sig. Vi är klara med allt som måste vara klart men kommer inte att kunna fungera med hundra procents effektivitet då, säger Ann-Louise Eksborg.

Orsaken till att myndigheterna sammanförs är dels att regeringen vill effektivisera statsförvaltningen, dels att den anser att det finns särskilda synergivinster med att slå samman SKI och SSI.

– Vissa delar av verksamheterna ligger ganska nära varandra, andra gör det inte. När vi tittade på till exempel transportfrågorna så kändes gränsen väldigt hårfin.

»Jag är ingen visionär utan en genomförare.«

Här tror jag verkligen att vi vinner mycket på att det blir en myndighet.

Arbetet med kärnavfallsfrågorna förändras inte särskilt mycket. Redan tidigare har till exempel olika grupper inom SKI och SSI jobbat med förberedelser, inför SKB:s ansökan om att få bygga ett

slutförvar för det använda kärnbränslet. När de nu integreras och samlas under samma tak kommer kompetensen sannolikt att kunna utnyttjas ännu bättre.

Från jurist till generaldirektör

Ann-Louise Eksborg är jurist och har ett förflutet som domare och som rättschef på försvarsdepartementet. Hon ansvarade under cirka fem år för Statens haverikommission. Därefter var hon ungefär lika länge generaldirektör på Krisberedskapsmyndigheten – som hon även var med och byggde upp.

– Som chef för Krisberedskapsmyndigheten jobbade jag inte alls med juridik. Det jag är nu är väl allmän chef och ledare på strategisk nivå. Det är det jag har gjort de senaste åren och det trivs jag mycket bra med. Juridikkompetensen ger lite sinne för ordning och reda och logik, tror jag.

Att Ann-Louise Eksborg trivs så bra i chefsrollen tror hon beror på att hon verkligen är intresserad av människor. Hon gillar också att det händer saker.

– Nu ser jag fram emot att lära känna nya kompetenta människor och det ska bli roligt att få börja nosa på ett nytt saksområde – även om det för min del fortfarande är väldigt mycket att nosa på, säger hon utan omsvep.

Indien fascinerar

På fritiden lockar torpet i Bergslagen och för några år sedan väcktes intresset för att rida, så det gör hon och maken Staffan en hel del. Framst på islandshästar. Och så gillar de att resa.

– Vi gör en del ridresor och så reser jag gärna till södra Asien, berättar Ann-

Louise Eksborg. Vi var i Indien förra året och det var otroligt fascinerande, mycket mer exotiskt än jag trodde. Thailand och Malaysia känns i jämförelse nästan som hemma.

Hon imponerades av Taj Mahal och de fantastiska hinduiska templen i Khajurahu. Men det som gjorde störst intryck var något annat.

– Folklivet! Och trafiken! Jag kommer aldrig mer att tycka att det är mycket folk på Drottninggatan i Stockholm, säger hon och skrattar.

Om Ann-Louise Eksborg

Ålder: 61 år.

Yrke: Generaldirektör.

Familj: Make, två vuxna barn och ett barnbarn.

Bor: I Saltsjöbaden och i torpet i Bergslagen.

Läser: Engelska deckare.

Intressen: Rida, resa, friluftsliv.

Övrigt: Säger sig vara målinriktad och tydlig och utan större talang för att sjunga och teckna.

FAKTA

www.stralsakerhetsmyndigheten.se
alternativt www.ssm.se.

Finland anger riktningen

Rakt ner i berget går Finlands slutförvarsprojekt med hög fart – nu har man nått cirka 300 meter ner vilket innebär att man byggt en tunnel på tre kilometer. Knappt hälften återstår.

Text Moa Lillhonga-Åberg Foto Inger Nordholm

Posivas geolog Kimmo Kempainen visar berget i Onkalo, Finland, för SKB:s Folke Eriksson.

I Finland drivs ett i många avseenden liknande projekt för slutförvaring av använt kärnbränsle som SKB gör här hemma i Sverige. Men med några avgörande skillnader: Finland diskuterar fler kärnkraftsreaktorer än man har slutförvar till. Finland har redan valt en plats, Sverige undersöker två – Forsmark och Oskarshamn. Dessutom spränger sig finländarna ner samtidigt som de undersöker berggrunden. Hittills talar ingenting emot att forskningstunneln också blir början till ett slutförvar.

Projektet växer

Bygget av Finlands slutförvarsprojekt – Onkalo – pågår intill Olkiluoto kärnkraftverk i Eurajoki kommun cirka tio mil norr om Åbo. Det är ett projekt som vuxit med åren. När slutförvarsprojektet startade hade Finland två reaktorer i Lovisa och två reaktorer i Olkiluoto. Sedan dess har Finland fattat nya energibeslut – en femte reaktor byggs redan i Olkiluoto och ytterligare en planeras. Det finns också planer på en ny reaktor i Lovisatrakten varför Posiva har överlämnat en plan på förvaring av använt kärnbränsle från totalt sju reaktorer – det vill säga en kapacitet på totalt 12 000 ton.

Finländska Posiva ägs av TVO (60 procent) och Fortum (40 procent) och det är dessa företag som driver Finlands reaktorer och därmed har ansvaret för avfallet. Nu har bilden komplicerats av att energibolaget Fennovoima – med 30 procent tyskt ägande – vill bygga ytterligare ett kärnkraftverk i Finland. Det låter sig inte göras innan slutförvaret även för detta kärnkraftverk har fått sin lösning.

Kan slutförvaret Onkalo även ge plats för detta avfall? Det är en debatt som pågår just nu.

– I dag har vi runt 60 procent av kommuninvånarna med oss för ett slutförvar i Eurajoki kommun, säger Sari Ojala, informatör på Posiva. Hur de ställer sig till ett ytterligare förstorat slutförvar med använt kärnbränsle från en åttonde reaktor är en diskussion vi knappt påbörjat.

Finland använder SKB:s koncept för slutförvaring med avfallet ingjutet i kopparkapslar för placering på cirka 500 meters djup i berget. Finlands slutförvar planeras att tas i bruk 2020, samtidigt som Sveriges.

Vi frågar:

Hur ser en vacker väg ut för dig?

Tell-Åke Malmqvist, Oskarshamn

– Det är en lantlig grusväg, med växtlighet ganska nära vägen. Jag tänker på vägarna som går genom byarna runt Simpevarp, där finns många idylliska vägar.

Kristina Johansson, Oskarshamn

– Vid sjön Starringen går en liten grusvägen mot Stensjö by, det är en så vacker grusväg med sjön vid sidan och gårdesgårdar längs sidorna. Det händer att jag åker jag dit och promenerar längs vandrings slingan som finns där.

Lars Håkansson, Oskarshamn

– Det är en liten väg på landet med mycket grönska. Ett exempel är gamla vägen genom Pataholm och Timmernabben, det är en riktigt vacker väg. Jag kör hellre där än den stora vägen när jag åker till och från Kalmar.

NÅGRA RADER OM ■■■

... besök i Almedalen.

SKB:s transportfartyg m/s Sigyn besöker Visby under Almedalsveckan, 6–12 juli. Syftet med besöket är att öka kunskaperna om Sveriges kärnavfallshantering hos politiker och opinionsbildare. Den 10 juli hålls bland annat ett seminarium med rubriken »Effektivt beslutsfattande i komplexa frågor«.

... **Misterhultsturister** som nu har fått ett hjälpmedel att hitta rätt i Misterhults socken. I den nya broschyren »Turista i Misterhults socken« finns alltifrån boende och restauranger till bad och sevärdheter i trakten beskrivna. Broschyren är framtagen av Misterhultsföretagarna och finns tillgänglig på www.misterhult.com.

... **framtidigtagarna** i Oskarshamn. Den 29–30 augusti sätts framtiden i fokus i Oskarshamn. Allmänheten inbjuds då till ett arrangemang på Forum där Oskarshamns näringsliv, kommun och lokala organisationer ger en vision av framtidens Oskarshamn. Här presenteras till exempel kommunens utvecklingsplaner och strategier. Teo Härén, som är en av Sveriges mest anlitade talare, ger en inspirerande lunchföreläsning. I en utställning visar ett 20-tal företag, däribland SKB, sin vision av framtidens Oskarshamn.

... kommunsamarbete.

I början av april undertecknade Oskarshamns och Östhammars kommuner ett samarbetsavtal för att formalisera och vidareutveckla det samarbete som tidigare funnits inom slutförvarsfrågan. I avtalet betonas vikten av att båda kommunerna får bestående fördelar efter att ha stått till förfogande för att lösa den nationella frågan om slutförvaringen. Kommunerna anser att lämpliga områden för satsningar skulle kunna vara infrastruktur, kompetensutveckling, företagsutveckling, energi och upplevelsenäring.

... internationellt firande.

FN-organet Unesco har utlyst åren 2007–2009 till International Year of Planet Earth. 2008 är huvudåret då 191 länder sätter fokus på Geovetenskap i människans tjänst. Syftet är att belysa samhällets behov av geovetenskap och ta tillvara den samlade kunskap som finns hos världens 400 000 geovetare. I Sverige stöttas initiativet av Kungliga Vetenskapsakademien och firandet samverkar bland annat med Geologins dag 2008.

Läs mer på www.yearofplanetearth.org

... att USA ansöker om tillstånd.

Det amerikanska energidepartementet, DoE, har lämnat in en ansökan, på tiotusentals sidor, om att få bygga ett geologiskt slutförvar för använt kärnbränsle i Yucca Mountain. Platsen ligger cirka 15 mil från Las Vegas. Det är tänkt att förvaret ska vara klart att tas i bruk tidigast 2017. Beslut om tillstånd kommer att fattas först av landets nästa president.

Grattis till fem vinnare!

Oj, så många grattishälsningar Lagerbladet fick när vi firade fem år i förra numret. Vi tackar och bockar och glädjer oss åt att så många ville vara med i vår utlottning. Vi har dragit fem vinnare som får var sin smart postpinne på posten: **Ethel Andersson**, Oskarshamn, **Kerstin Jutterdal**, Oskarshamn, **Jonas Eklund**, Linköping, **Kirsti Nilsson**, Lindås och **Sven Probelius**, Oskarshamn.

Utebliven tidning?

Under sommaren gör SKB om adressregistret och det kan tyvärr hända att några av Lagerbladets prenumeranter hamnar mellan stolarna. Så om nästa nummer inte dyker upp hos dig i oktober, hör av dig, så får du självklart tidningen igen!

Upptäck underjorden

**Välkommen på en spännande resa ner i
det 1,8 miljarder år gamla urberget!**

I Äspölaboratoriet norr om Oskarshamn forskar SKB kring slutförvaring av använt kärnbränsle. Här har du möjlighet att följa med nästan 500 meter under markytan, ta del av vår verksamhet och få en känsla av hur urberget och vår forskning skapar förutsättningar för en säker framtid.

*Guidade turer ges hela sommaren och är kostnadsfria.
Åldersgränsen är sju år. För mer information
och bokning, besök www.skb.se eller ring
Oskarshamns turistbyrå på
telefon 0491-881 88.*

